

THANS KUNNEN DE ARBEIDERS ZIEN WIE HUN VIJANDEN ZIJN !

Na Ruys' dood is het de C.F.N., die blindelings de oproep der heersende klasse opvolgt en slaafs komt om als ordinaire slippendragers van

het imperialisme gesteld geworden. Vele arbeiders geloven eerlijk dat het een teken van internationalisme en van geloof in menselijke broederschap is, als zij zich in het belang van andere mensen in dier aangelegenheden mengen. Zolang dit beperkt blijft tot het geven van advies zit er weinig gevaar in. Doch sinds kort heeft het in dit land geleid tot een eenheidsfront van de arbeiders met hun kapitalisten ten bate van de arbeiders in het buitenland. Terwijl in de oren van de duitse arbeiders het luide protest nog naklinkt dat de nazi's samenwerken met het financiële kapitaal in Duitsland, ziet hy grote delen van de internationale arbeidersbeweging de hand schudden van de effectenhandelaars van Wall Street en de City. Het doel van dit vreemde verbond bestaat er in, Duitsland te boycotten, dwz. de duitse arbeider in zyn naam te treffen. Op gelijke wijze worden we opgeroepen de italiaanse arbeider van het fascisme te bevrijden door het aangaan van een bondgenootschap met onze kapitalisten, met het doel hem eerst door economische sancties uit te hongeren en dan vanuit de lucht te vergifigen door militaire sancties. Het is twijfelachtig of de italiaanse arbeider verrukt is met een dergelijke interpretatie van internationale solidariteit en menselijke broederschap. Doch bleek hy niet moreel verdorven door zijn inval in Abessinië? De italiaanse arbeider zal zich omkeren en zijn dankbaarheid uitdrukken voor dit morele oordeel, gegeven door een volk, dat honderden argumenten vond, om de slachting van Arabieren in hun eigen land te rechtvaardigen en de oprichting van concentratiekampen goed te keuren, zowel als het in de lucht blazen van straten

"Dit verworden beroep op proletarische solidariteit is niet beperkt tot de democratische landen. De mensen vragen zich dikwyls af waarom Hitler al deze moeilijkheden met de joden schiept, anti-semitische nonsens spreekt en laaghartige wreedheden begaat, aldus de publieke opinie in andere landen van zich vervreemdend. De reden is, dat de binnenlandse publieke opinie van vitaler belang voor Hitler is dan de buitenlandse. De joden zijn voor zijn propagandawat de fascist zijn voor de onze. De duitse arbeiders zullen oorlog worden opgeroepen om de franse of tsjechische of russische of britse arbeiders van het "juk der joden" te bevrijden. Dat zij miljoenen van hen af zullen waken in dit bevrijdingsproces is van ondergeschikt belang, evenals het van ondergeschikt belang voor onze "anti-fascistische" kooplieden in oorlog is."

"De beslissende keuze op het moment - concludeert Conze - bestaat hierin, dat we het Imperium moeten verdedigen of het moeten loslaten. Er is geen derde weg. Als we het willen verdedigen, moeten we het goed doen, en ons zelf voorbereiden op de dood voor de grote zaak. Als we weigeren om verdedigt te worden, moeten we in staat zijn, het zonder dit alles te doen. We moeten het land dan een nieuwe structuur geven, Oorlogstegenstanders, die geen heldere voorstelling er van hebben, wat dit betekent, zullen in-effectief blijven. Niet, dat ik denk dat er nog een mogelijkheid bestaat de oorlog tegen te houden. Daarvoor zyn de dingen te ver gegaan. We zijn als mensen die aan een wurgende vrees proberen te ontsnappen door een tunnel die in een over uitloopt. De vorsten die dit gezien hebben, willen stoppen, doch zij worden voorwaarts gedreven, door de anderen die het nog niet bemerkt hebben. In de nieuwe oorlog zal de beschaving, die wy kennen, vernietigd worden. We mogen het verlies aan comfort betreuren, doch over het geheel was de oude beschaving rot en verminkte zy ons in elk opzicht. In de nieuwe zal Engeland het zonder zyn Imperium moeten stellen. Indien we niet willen dat de nieuwe oorlog in barbarisme eindigt, zullen we tans moeten beginnen en de weinige tyd die ons nog rest gebruiken om plannen te maken en er naar streven de toestand geheel te beheersen. De arbeiders en soldaten, genoeg hebbende van de oorlog, zullen tot diegene komen, die zich steeds tegen de oorlog hebben verzet. Wij moeten er voor zorgen, dat het verstand van de socialisten niet onderdoet voor hun hart."

Dit art. geheel uit de I.A.K. 185.
oooooooooooooooooooo

11-3-1937

SPARTACUS

TWEE CENT

I.A.K.-nummer

No. 6.

OPPOSITIE IN ITALIE .

Doorgeven

Minimum prijs 2 cent

„SPARTACUS“

Uitgegeven door een werkgroep van Revolutionaire Arbeiders

No. 4 a.

EERST KANONNEN - DAN BOTER ! (I.A.K.)

Door alles wat anti-fascisties was, is groot gerucht gemaakt over de verklaring van de chef van de duitse luchtmacht, generaal Göring, dat kanonnen voor boter gaan. Men beschouwde deze uitspraak als een typiese uiting van de fascistiese mentaliteit.-hoe anders, nietwaar, klinkt hier- tegenover een verklaring van den engelse minister van buitenlandse zaken, Antony Eden, dat voor den engelsen eerst boter en dan pas kanonnen komen. Het hele verschil van fascisme en democratie, zo ongeveer schreef men, kwam in beide standpunten tot uiting. Het ongelukkige is, dat dit verschil niet zo erg groot is ! Een verschil namelijk van woorden en niet van daden. Precies zoals het geval is met dat hele verschil tussen hedendaagse democratie en fascisme .

Liever boter dan kanonnen zeggen de democratische landen - en zy beperken de productie ter wille van de winst en laten honderdduizenden op de grans van ondervoeding leven.

Liever boter dan kanonnen zeggen de grote en kleine imperialistische democratiën, doch handen af van "onze" koloniën.

Liever boter dan kanonnen herhalen ze - en ze menen het ook!-doch ze stellen enkele, simpele voorwaarden: dat het kapitalistische, imperialistische systeem onaangetast blijve, dat de machtsverhoudingen gehandhaafd worden zoals ze tans zyn.

Liever boter dan kanonnen ? Laten we horen wat de hollandse kapitein ter Zee Furstner, in een lezing over de defensie van Nederlands-Indië verklaarde: "Wij zullen ons moeten aanpassen aan de sfeer van machtspolitiek die in Oost-Azië aan de dag treedt. Dat betekent dat voor ons ook zal moeten gelden: safety first! Eerst bestaanszekerheid voor het jonge geslacht: Nederlanders en waarborgen voor de rijkseenheid door voldoende machtsmiddelen in de hand van een vredelievende nederlandse regeering ! Pas daarna zo algemeen en zo ver mogelijk uitgebreid onderwijs, verdere sociale voorzieningen, verdere droogmaking van de Zuiderzee..."

Dat is de geest van het democratische Nederland !

En hoe staat het in Frankrijk ? Daar is het bewapeningsbudget aangekondigd van 19 milliard francs voor 1937.

En in Rusland, het land dat de meest democratische grondwet ter wereld (al is het weinig werkelijke democratie) heeft ? Dat geeft 12 milliard dollars voor defensie uit !

En Engeland betaalde de afgelopen vijf jaren 720.000.000 pond voor zyn strydmacht, terwijl de uitgaven voor 1937 en de daaropvolgende vier jaren op 1.500.000 pond geraamd worden. "The Tribune", een links engels arbeidersblad schrijft, dat de bruto jaarlijkse kosten voor een dagelijkse vrije maaltijd voor ieder lager- en middelbaar onderwijs genietend kind, 24.000.000 pond bedragen: de regeering had voor dit doel echter geen geld

THANS KUNNEN DE ABEIDERS ZIEN WIE HUN VIJANDEN ZIJN !

Na Ruys' dood is het de C.P.N., die blindelings de oproep der heersende klasse opvolgt en slaafs komt om als ordinaire slippendragers van

beschikbaar. Sinds 1934 is er voor de "noodlijdende gebieden", streken waar teggevolgen van de ondergang van bepaalde industrieën een onbeschryfelijke ellende heerst, en waar de gehele jeugd in lediggang tegronde gaat, slechts 5.000.000 pond toegestaan, terwijl berekend is dat sedert 1932 als gevolg van de Means Test - een in Engeland buitengewoon gehate maatregel ten koste van de werklozen - 65.000.000 pond is bespaard. Ook hier dus : eerst kanonnen dan boter !

Eerst kanonnen en dan boter is overigens een vanzelfsprekendheid, als men op het standpunt staat, dat de handhaving van de nationale onafhankelijkheid, of van de revolutionairen Staat boven alles gaat, en men van oordeel is, dat deze handhaving slechts kan plaats hebben door middel van het lozer. Een revolutionaire Staat niet minder aan de wetmatigheden van de moderne oorlogstechniek onderworpen dan een burgerlijke staat. Hij kan het nu min het industriële mobilisatieplan, de geestelijke oorlogsvoorbereiding, de pre-militaire africhting der jeugd, de militaire dienstplicht, missen. Ook hij moet op de hoogte blijven van de nieuwste technische uitvindingen en deze in toepassing brengen. Ook hij moet een agrarische en industriële basis voor zijn oorlogsindustrie scheppen, met alle autarkiese consequenties die daaraan verbonden zijn. Ook zijn materiaal - zijn luchtmacht b.v. - verliest door nieuwe uitvindingen snel zijn waarde en moet dus eveneens voortdurend door modern vervangen worden. Kortom, meent men de verdediging van een gebied te moeten aanvaarden op de grondslag van de moderne oorlogstechniek, dan bestaat er geen keus en luidt het parool eveneens: Eerst kanonnen en dan boter !

In het Frankrijk der Volksfrontregering heeft de generale staf meer invloed op het leven dan onder enige vroegere regeringen, schrijft "La Patrie Humaine" van 19 Maart 1937. Niet alleen beroemd hij zich er op, het industriële mobilisatieplan in praktijk te brengen, dat in 1923 reeds door Maginot gecontrasigneerd werd, maar hij staat tevens op het punt de gehele jeugd te onderwerpen aan de gedwongen militarisering. Deze twee maatregelen maken niettemin een einde aan elke vrije politieke en economische activiteit en aan alle geestesvrijheid. Het blad wijst er op, dat het democratische Frankrijk over een arsenaal van wetten en decreten beschikt, dat de regering in staat stelt om een volkomen dictatuur in te stellen, - dictatuur, voegen wij erbij, die de consequentie is van de moderne oorlogstechniek !

Reactionaire of Volksfrontregering : de oorlogsvoorbereiding gaat zonder onderbreking door, want alle partijen aanvaarden de oorlog als middel - de revolutionairen partijen niet uitgezonderd - en wensen daarom een doeltreffend en modern oorlogsapparaat.

Stafford Cripps, bekend links arbeidersleider, keert zich in zijn blad "The Tribune" tegen het herbewapeningsprogramma der engelse regering. "De arbeiders moeten zich tegen de herbewapening verzetten, de onderleiding van hun klassetegen- elke -standers staat; indien wapens nodig zijn om de britse arbeiders tegen het binnen- of buitenlandse kapitalisme of fascisme te beschermen, moeten deze wapens in hun eigen macht zijn. Dit kan alleen door de nederlaag van de Nationale Regering, en haar vervanging door een Arbeiders-regering worden bereikt, de enige regering, die de arbeiders tegen oorlog en fascisme zal beschermen. Het huidige moment van spanning geeft aan de arbeiders de grote kans om deze verandering te volbrengen, omdat tans de heersende klasse in hun macht is. Het zijn de arbeiders die de wapens moeten maken en bemannen; laten zij dan het recht eisen om de regering te maken en te bemannen."

Doch een lezer keert zich in een ingezonden stuk tegen hem: "Zelfs ofschoon de huidige regering enkel tegen Italië en Duitsland wil vechten indien daar absoluut gedwongen door "imperiale" belangen, zou dat dan nog niet beter zijn dan onderwerping aan deze landen ?

SPARTACUS

I.A.K.-nummer

TWEE CENT

No.6.

OPPOSITIE IN ITALIE .

Daarenboven: veronderstel dat een Arbeiders Regering gevormd werd en ondoeltreffende bewapening had, hoe zou zij dan Rusland en Frankrijk kunnen helpen ? Er zijn jaren nodig om moderne wapens te construeren en indien zij onder deze regering gemaakt worden, kunnen zij dan een goede dag niet aan de arbeidersbeweging dienstbaar gemaakt worden ?

Het is dezelfde argumentatie, die de sociaal democraten momenteel overal er toe drijft zich achter de defensieplannen der kapitalistische regeringen te plaatsen. Het is dezelfde argumentatie die inslaat bij het proletariaat, wijl dit proletariaat is opgevoed in het geloof van de bevrydende kracht van het wapengeweld. Indien dit geloof niet bestond, zou het onmogelijk zijn geweest om het proletariaat wederom rijp te maken voor de oorlog, de tweede wereldoorlog ter bescherming van de democratie. Een oorlog, die overal met één slag de democratie zal vernietigen, die met één slag aan alle burgerlijke vrijheden een einde zal maken, die elk land in een ommezien zal veranderen in een grote kazerne, die van elk land zal maken wat Duitsland en Italië thans zijn. Men verdedigt de ware democratie niet met de terreur - toch is het moderne leger een terroristiese instrument. Men redt de democratie niet van het fascisme, door zichzelf te fascistiseren. Toch eist de moderne oorlog, indien in zijn volle consequenties toegepast, een totalitair regime en een tot alles bereid zijnde mentaliteit. En sinds wanneer bevrijdt men de proletariërs die onder het fascisme zuchten door hen te bombarderen en te gassen ?

De situatie, waarin de arbeidersbeweging over de hele linie verkeert, is historisch verklaarbaar, doch daarom niet minder noodlottig. Dat de arbeidersbeweging momenteel niet anders kan doen, dan wat zij doet, is begrypelijk uit traditie, filosofie, wereldbeschouwing, of hoe men het noemen wil, doch haar tekort blijft er niet minder om. De oorlog uit te roeien door de oorlog, het fascisme uit te roeien met het fascisme, staat gelijk met het vuur door het vuur te vernietigen. Het kan - doch alles wat binnen het gebied van de beide vyandelijke brandgebieden ligt vergaat tot as. Van de oorlog en het fascisme redt men zich alleen door er zich niet aan te onderwerpen, door de non-coöperatie.

Worden Duitsland en Italië niet bewapend door de "democratische" landen ? Is Rusland niet de grootste leverancier van Mangaanerts, een van de zeldzame grondstoffen en onontbeerlijk oorlogsmateriaal, aan Duitsland ? Bouwen niet alom ter wereld de arbeiders het oorlogsapparaat op, dat hen straks zal vernietigen ?

Elke stryd wordt beslist door de krachtsverhoudingen: indien het socialisme in Duitsland en Italië vernietigd werd, was het door de zwakheid DE MORELE ZWAKHEID BOVENAL - van de socialistiese krachten. Het fascisme, precies als elke overheersing, berust in de eerste plaats op de actieve en passieve coöperatie van de onderdrukten met de heersende klasse en pas in de tweede instantie op het politionele repressieve geweld. Het geloof, dat het fascisme zijn werkelijke basis in het fysieke geweld heeft is een dwaling, die niets van haar gevaarlijkheid verliest doordat zij zo algemeen is.

DAAR, WAAR EEN WERKELIJK EN WEZENLIJK SOCIALISTIESE GEESTEGESTELDHEID OVERHEERSEND IS, VINDT HET FASCISME NIEMER EEN BASIS WAAROP HET ZICH IN STAND KAN HOUDEN !

I.A.K.-nummer : 186. [184-37]

Mededeling ! Aan de "Rijswijkse" en ook aan het Stempelbokaal aan de Groente-markt van B.A., worden op het algemeen veel GRATIS-NUMMERS uitgezet, wij verwachten natuurlijk, dat zij, die die nummers geregeld ontvangen, DIT OOK EENS GAAN BETALIEN ! WIJ ZIJN OOK STEMPELAARS !!!

THANS KUNNEN DE ARBEIDERS ZIEN WIE HUN VIJANDEN ZIJN !

Na Ruys' dood is het de C.P.N., die blindelings de oproep der heersende klasse opvolgt en slaafs komt om als ordinaire slippendragers van

OPEN BRIEF AAN KLAAS BEERS !

Gemeente-raadslid van de Communistiese Party Nederland.

VAN SIBERIË NAAR SPANJE !

Othella Gaggi, de Italiaanse vrijdenker die op bevel van de G.P.Oe. naar Siberië verbannen werd, vraagt zijn leven te mogen geven voor de overwinning van de Spaanse revolutie.

Het geval van deze revolutionair, die wegens poging tot oproer in Italië tot DERTIG JAAR GEVANGENISSTRAF werd veroordeeld, en sedert 14 jaar naar Rusland is uitgeweken, is bekend.

2 Januari '35 werd hij met duizenden anderen gearresteerd als verdacht in de mysterieuze zaak Kirof. Hij werd zonder vorm van proces met zijn gezellin veroordeeld tot drie jaar verbanning in Siberië.

Het protest, dat zich in de hele wereld tegen deze schandalige handelwijze van een politiek regiem verheef, heeft geen enkele verbetering in de toestand van onze kameraad te weeg gebracht. Integendeel: men is zelf zo ver gegaan, aan Gaggi's gezellin te weigeren, dat zij haar verbanningsstraf op dezelfde plaats mag uitzitten als haar man. Inderdaad bevindt zich de een in Aziatische Siberië, in een klein dorp ergens ver weg aan de rivier de Colim, terwijl de andere te Semipalatinsk is in de zandwoestijn van Centraal Azië.

Ten einde een zuivere karakteristiek te geven van de geesteshouding van mannen, die de bolsjewistische regeering vervolgt en wegens de geringste aanleiding tot "contra-revolutionairen" stempelt, geven wij hier een afschrift van het verzoek, dat Gaggi aan de autoriteiten heeft gericht:

AAN DE ITALIAANSE AFDELING VAN DE IIIe INTERNATIONALE TE MOSKOU.
Verzoek. 15-8-'36.

In Spanje heeft zich de kristallisatie van alle anti-fascistische krachten ter verdediging van de revolutie voltrokken.

De blauwhenden der arbeiders en boeren op het Iberische schiereiland richten een onoverkomelijke barrière op tegen de opmars der fascistiese horden. De overwinning van Franco's barbaarse benden zou de versterking betekenen van het fascisme over de hele wereld, met terreur en oorlog als gevolg.

Wij allen zijn verplicht met doeltreffende solidariteit het Spaanse volk te hulp te komen in zyn heldhaftige stryd voor de overwinning van de sociale revolutie.

Zelf heb ik in 1921 tegen Mussolini's benden gestreden en ben tot 30 jaar bagno veroordeeld. Thans kom ik U, anti-fascisten, verzoeken mij toe te staan als vrijwilliger naar Spanje te vertrekken om er te stryden, en zo nodig voor de Sociale Revolutie te sterven.

Wij betwijfelen sterk, of de Moskouse regeering aan dit verzoek zal voldoen. En wel vooral om 2 redenen: Ten eerste, om niet het bewijs te leveren, dat er in zyn kerkers en in Siberië waarachtige revolutionairen leven, die ten alle tyden bereid zijn hun leven voor de vryheid te geven. En ten 2e, om de fascistiese regeeringen niet te ontstemmen, aan wier bevel zij lafhartig gheoor heeft gegeven, haar neutraliteit ten opzichte van Spanje te waarborgen.

H E M D A Y
Secretaris van het Internationaal
Comité ter Verdediging van het
Anarchisme (C.I.D.A.)

Uit het Maandblad van "BEVRYDING".
Achtste Jaargang No: 10.

SPARTACUS

I.A.K.-nummer

TWEE CENT

No.6.

OPPOSITIE IN ITALIE .

Doorgeven

Minimum prijs 2 cent

„SPARTACUS“

Uitgegeven door een werkgroep van Revolutionaire Arbeiders

THANS KUNNEN DE ARBEIDERS ZIEN WIE HUN VIJANDEN ZIJN !

Na Ruys' dood is het de C.F.N., die blindelings de oproep der heersende klasse opvolgt en slaafs komt om als ordinaire slippendragers van

april 1937

DOKTER "DE TRIBUNE" OVERLEDEN !

Ons bereikte het bericht van het overlijden van Dokter de Tribune, door zelfmoord ! Nee, onverwacht kwam deze doodstydning niet, insiders verklaarden reeds geruimen tyd geestelijke afwijkingen te hebben vastgesteld.

Na jaren lang, vooral onder een deel der arbeidersklasse, gewerkt te hebben met poeiërs, pillen en recepten, welke achteraf bleken waardeeloos te zijn, ja zelf onder eigen familie-leden verschillende slachtoffers maakte, waarbij nog wel met dodelijke afloop, te weten :

de R. V. O., de W. S. C.'s, de Rood-Front- Stryders- Bond, en ook nog de Liga tegen Imperialisme, de roemruchte Strydbond tegen Fascisme, en-zoo-voort. En thans, is Dokter de Tribune zelf, in een opwelling van Oranje-koorts, gepaard gaande met Volksfront-stuipen, overleden !

Onder het grootste gedeelte der arbeidersklasse bestond al jaren lang een zeker wantrouwen tegen Dokter de Tribune. Zij vertrouwden zijn poeiërs en pillen niet meer, en men fluisterde zelf, ja, later werd dit openlijk gezegd, dat Dokter de Tribune geen echte Dokter zou zijn maar zo iets van.....hoe heet dat ook weer.....O, ja, een kwakzalver !!!

Diegene die Dokter de Tribune als kwakzalver bestempelde, schynen goed op de hoogte te zijn geweest met de praktijken van Dr. de Tribune, want bij het nagelaten testament, bracht de overledene naar voren, dat hij erkende talloze malen verkeerde recepten te hebben voorgeschreven.

Als zijn laatste wilsbeschikking had Dr. de Tribune in het testament de hoop uitgesproken, dat zijn patienten zich ver-

der onder behandeling zouden stellen

van PROFESSOR N. V. V. ! !

Gezien echter het verleden van Dr. de Tribune en het feit, dat hy erkende tot het corps te behoren van Internationale Kwakzalvers, zal menigeen er van af doen zien, om zijn laatste wilsbeschikking ten uitvoer te brengen.

Het aanbevelen van Prof. N. V. V., de man van het Haarlemmer-olie-Plan, kan men beschouwen als gedaan door iemand die in zijn laatste levensuren alles ziet draaien, en daardoor aan het baselen slaat !

Naar wij vernemen, heeft de Internationale Kwakzalvers-organisatie besloten, op de dag der begrafenis van Dr. de Tribune, de praktijk ter plaatse over te doen aan een nieuwe pillendraaier Mr. Dr. de Leeuw !

Zijn we goed ingelicht, dan is deze Mr. Dr. de Leeuw een voorstander van het Oprechte-Haarlemmer-Olie-plan van Prof. N. V. V. en is hy voornemens, ter gezondmaking van de arbeiders-bevolking, een soort Heilidspoeiërs, of later zelfs Volksfront-pillen in de handel te brengen !

Op advies van de Intern. Kwakzalvers-organisatie, welke zeteld te Moskou, zou de verpakking moeten plaats vinden in rood-wit-blauwe doosjes als zijnde een nationaal product !

Na lezen, dóórgeven !

SPARTACUS

I.A.K.-nummer

TWEE CENT

No.6.

OPPOSITIE IN ITALIE .

I.A.K. Er zijn allerlei tekenen die er op wijzen, dat Duitsland zowel als Italië genoeg krijgen van het avontuur waarin zij zich door hun interventie in Spanje gestoken hebben, en bereid zijn zich daar uit terug te trekken als dat op een manier gebeuren kan die niet met een al te groot verlies aan prestige gepaard gaat. Dat zij tegelijkertijd zullen pogen uit dit avontuur nog te halen wat er voor hen uit te halen is, ligt in de aard van de zaak, en het is geenszins uitgesloten dat Italië, voor wie het meeste op het spel staat, nog een laatste desperatopoging zal wagen om Franco's positie te verbeteren.

Voorspellingen zijn, vooral in de situatie waarin wij momenteel leven, buitengewoon gevaarlijk, doch het schijnt wel dat beide landen zich niet sterk gegoed voelen reeds nu een wereldoorlog te ontketenen, en indien zij geen wereldoorlog willen, kunnen zij niet lang hun huidige politiek in Spanje meer voortzetten. Bepaalde zwakke kanten van hun legeruitrusting zijn in Spanje aan de dag getreden, en de Italiaanse troepen hebben een veelbetekenend gebrek aan vechtlust getoond. Minstens zo belangrijk is echter dat parallel met de uitbreiding der interventie zich in Italië het verzet daartegen ontwikkelde. Mussolini, die, tijdens de abessijnse veldtocht, door handig gebruik te maken van de sanctiemaatregelen, het nationalistische sentiment wist op te wekken, en de haat, die zich eerst tegen hem en zijn bewind gewend had, wist af te leiden op Engeland, beschikt momenteel over geen enkel middel in deze richting. De wijze waar op de recrutering van "vrijwilligers" voor Spanje plaats had is te beklagen dan dat het nodig is om hier lang bij stil te staan. Voorzover de mannen niet eenvoudig opgecommandeerd werden, werden zij onder valse voorwendselen op schepen gebracht, die hen, inplaats van als kolonisten naar Abessinië, als soldaten naar Spanje brachten.

Of het bericht dat een aantal vrouwen zich rechtstreeks tot Mussolini hebben gericht met het verzoek een einde te maken aan het zenden van troepen naar Spanje, juist is, is moeilijk na te gaan. Het moet echter, gezien de geest van oppositie die in Italië momenteel bestaat, geenszins onmogelijk worden geacht, dat op een of andere wijze een dergelijk optreden heeft plaats gehad.

Het te Parijs verschijnende italiaanse anti-fascistische blad Giustizia e Libertà heeft geregeld berichten gebracht over geldinzamelingen voor de anti-fascistische strijd in Spanje, over hiernede verband houdende arrestaties en politie-maatregelen. In het bijzonder na de nederlaag van Guadalajara is de activiteit tegen het fascistisch regiem gegroeid - en door dit regiem beantwoord met de terugkeer tot de terreur van de eerste tijd van het fascisme.

"De weerslag, in Italië tevoorschijn geroepen door de nederlaag der italiaanse troepen in Spanje" - schreef G. e. L. 14 Mei - "wordt van dag tot dag sterker. De stemming van het italiaanse volk is vanaf het begin ongunstig geweest voor de Spaanse republiek, en de interventie van Mussolini werd als een dwaling beschouwd. De gevolgen dezer dwaling op politiek terrein werden nog verergerd door de ontevredenheid, veroorzaakt door de voortdurend groter wordende wanverhouding tussen de kosten van levensonderhoud en belastingen enerzijds en de salarissen en inkomsten anderzijds. In Zuid-Italië is de ellende der boeren ondraagelijk, hetgeen de opstanden verklaart die kort geleden in het land van Basilicate - Vignola, in Marcianisi bij Napels en in Sardinië, in de provincie Cagliari, tegen de podestàs hebben plaats gehad. Deze manifestaties hebben zuiver economische oorzaken. Doch in verschillende centra van Noord-Italië hebben andere verzetbewegingen een geheel politiek karakter gehad. Men heeft op de muren aanplakbiljetten gevonden: "Weg met de oorlog. Roept onze soldaten uit Spanje terug. Neer met het fascisme".